

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2012 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej
oraz zasad lokowania środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych**

Na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej oraz zasad lokowania środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 67, poz. 711) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 7 ust. 5 – 7 otrzymują brzmienie:

„5. Nadwyżki mogą być lokowane wyłącznie:

- 1) w papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa;
- 2) na rachunkach lokat terminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 65, poz. 594, z późn. zm.³⁾);
- 3) na rachunkach lokat terminowych w bankach spełniających warunek określony w ust. 6.

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175, Nr 232, poz. 1378 i Nr 291, poz. 1706 oraz z 2012 r. poz. 611.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2009 r. Nr 65, poz. 545 i Nr 195, poz. 1503 oraz z 2011 r. Nr 28, poz. 143.

6. Banki, w których mogą być lokowane nadwyżki, muszą posiadać fundusze własne w wysokości co najmniej 50 mln euro i posiadać współczynnik wypłacalności co najmniej 8%.

7. Maksymalna kwota wszystkich lokat nadwyżek w jednym banku, którego współczynnik wypłacalności wynosi co najmniej 12%, nie może być wyższa od równowartości w złotych kwoty:

- 1) 50 mln euro, jeżeli fundusze własne banku nie przekraczają 100 mln euro;
- 2) 150 mln euro, jeżeli fundusze własne banku nie przekraczają 1 mld euro;
- 3) 500 mln euro, jeżeli fundusze własne banku przekraczają 1 mld euro

- przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dokonywane będą lokaty nadwyżek.”;

2) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. Maksymalna dopuszczalna kwota lokat w bankach, o których mowa w ust. 7, których współczynnik wypłacalności jest mniejszy niż 12%, jest korygowana mnożnikiem:

- 1) 0,5 jeśli współczynnik wypłacalności banku jest mniejszy od 10%;
- 2) 0,8 jeśli współczynnik wypłacalności banku wynosi co najmniej 10%.

7b. 1. Na wniosek Zakładu, składany do 3 dnia roboczego pierwszego miesiąca kwartału, Komisja Nadzoru Finansowego przekazuje informację dotyczącą wysokości kapitałów własnych oraz współczynnika wypłacalności wskazanych we wniosku banków za poprzedni kwartał, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

2. Zakład stosuje informację, o której mowa w ust. 1, do wyznaczania maksymalnych kwot lokat, o których mowa w ust. 7 i 7a, dla lokowania nadwyżek przez okres 3 miesięcy począwszy od miesiąca następującego po miesiącu otrzymania tej informacji.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia kwartału następującego po kwartale ogłoszenia.

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

W porozumieniu

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

Artykuł 56 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) stanowi podstawę do wydania przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej oraz zasad lokowania środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W dotychczasowym brzmieniu rozporządzenie umożliwia lokowanie nadwyżek finansowych FUS w bankach, które posiadają fundusze własne w wysokości co najmniej 100 mln euro. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, powołując się na doświadczenia związane z dziesięcioletnim okresem jego obowiązywania, przedstawił propozycje zmodyfikowania zasad lokowania nadwyżek finansowych FUS poprzez rozszerzenie grona banków, w których nadwyżki takie mogły być lokowane oraz zwiększenia maksymalnej kwoty lokaty, przy czym zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, z późn. zm.) dotyczyłoby to również środków Funduszu Emerytur Pomostowych, zwanego dalej „FEP”.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się umożliwienie Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych lokowania nadwyżek w Banku Gospodarstwa Krajowego bez względu na wysokość funduszy własnych tego banku i posiadany współczynnik wypłacalności, które to wymogi – zgodnie z proponowanymi poniżej zmianami - będą musiały spełniać pozostałe banki. Dlatego też w § 7 zaproponowano nowe brzmienie ust. 5, które w pkt 2 uwzględniło ww. podmiot. Treść dotychczasowego przepisu pkt 2 została przeniesiona do pkt 3.

W związku z powyższym proponuje się zmianę § 7 ust. 6 poprzez umożliwienie lokowania nadwyżek FUS w bankach, których fundusze własne wynoszą co najmniej 50 mln euro. Pozwoli to na zwiększenie liczby banków spełniających wymogi formalne umożliwiające przyjmowanie depozytów funduszy. Według stanu na koniec 2010 r. dotychczasowe limity funduszy własnych ograniczały ilość banków do ok. 22 spełniających kryteria zapisane w rozporządzeniu. Zmiana limitu funduszy własnych spowoduje, że wymogi rozporządzenia spełniać będą ok. 32 banki. Jednocześnie zróżnicowanie wysokości lokat i powiązanie ich maksymalnej wysokości z wartością funduszy własnych, pozwoli na dostosowanie wysokości lokat do potencjału ekonomicznego poszczególnych banków. Tym samym uzależnienie maksymalnego poziomu lokat od wartości funduszy własnych poprawi ochronę bezpieczeństwa lokowanych środków. Rozwiązanie to umożliwi ponadto zwiększenie, w

stosunku do obecnie obowiązującego poziomu, kwot lokat w największych bankach, co w efekcie wpłynie na lepszą alokację krótkoterminowych nadwyżek FUS i FEP. Nadwyżki te kumulują się jedynie w ciągu kilku dni w miesiącu, w okresie opłacania składek przez dużych płatników.

Obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych upoważniony jest do zawierania lokat ze środków funduszy w kwocie nieprzekraczającej 150 mln euro. Relacja maksymalnej kwoty pojedynczej lokaty do uzyskiwanych w tym okresie wpłat ze składek na ubezpieczenia społeczne na poziomie kilku miliardów złotych powoduje konieczność ulokowania środków w wielu bankach, co ogranicza możliwość uzyskiwania atrakcyjnego oprocentowania lokat. Proponowana w tym zakresie zmiana (§ 7 ust. 7) umożliwiłaby zawarcie pojedynczej lokaty na równowartość 50 mln euro, jeżeli fundusze własne banku nie przekraczają 100 mln euro lub 150 mln euro, jeżeli fundusze własne banku nie przekraczają 1 mld euro, oraz 500 mln euro, jeżeli fundusze własne banku przekraczają 1 mld euro.

Ponadto, w celu poprawy bezpieczeństwa lokowanych środków, obok kryterium wysokości funduszy własnych banku, w projekcie rozporządzenia proponuje się wprowadzenie dodatkowego kryterium uzależniającego dopuszczalny maksymalny limit lokat od kondycji finansowej banku, jakim byłby współczynnik wypłacalności. W związku z tym w projekcie rozporządzenia proponuje się zmiany w § 7 ust. 6 i 7 oraz dodanie nowego ust. 7a. Zmiany te określać będą generalną zasadę, że współczynnik wypłacalności banku, w którym dokonywane będą lokaty nadwyżek, musi wynosić co najmniej 8%. W przypadku banków których współczynnik ten jest mniejszy od 10%, maksymalną dopuszczalną kwotę lokaty korygować się będzie arbitralnie ustalonym mnożnikiem 0,5, natomiast jeśli będzie wynosić co najmniej 10%, kwotę lokaty korygować się będzie również arbitralnie ustalonym mnożnikiem 0,8. Natomiast jeśli współczynnik ten jest większy od 12%, maksymalna kwota możliwa do ulokowania jest równa kwocie limitu wynikającego wyłącznie z poziomu funduszy własnych banku, o których mowa w § 7 ust. 7. Ponadto w § 7 zaproponowano również dodanie przepisu ust. 7b, który określi, że, na wniosek Zakładu, składany do 3 dnia roboczego pierwszego miesiąca kwartału, Komisja Nadzoru Finansowego, zwana dalej „KNF”, przekazywać będzie informację dotyczącą wysokości kapitałów własnych oraz współczynnika wypłacalności wskazanych we wniosku banków za poprzedni kwartał, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie stosować tę informację do wyznaczania maksymalnych kwot lokat dla lokowania nadwyżek przez okres 3 miesięcy począwszy od miesiąca następującego po miesiącu otrzymania tej informacji.

Wejście w życie rozporządzenia umożliwi, dzięki wzrostowi ilości podmiotów konkurujących o lokaty, zwiększenie efektywności lokowania nadwyżek, jednakże realne oszacowanie tego efektu jest trudne. Jednocześnie utrzymane zostanie bezpieczeństwo lokowanych środków.

Proponuje się, by przepisy niniejszego rozporządzenia weszły w życie pierwszego dnia kwartału następujące po kwartale ogłoszenia. Wyznaczenie tak określonego terminu wejścia w życie wynika z faktu, że ZUS i KNF będą potrzebować czasu na przygotowanie się do obsługi informacji dotyczącej wysokości kapitałów własnych oraz współczynnika wypłacalności, zaproponowano, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie pierwszego dnia kwartału następującego po kwartale ogłoszenia.

Jednocześnie w nawiązaniu do pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2012 r., znak: DAS-142-560(2)/12/MW, wskazującym na konieczność uzupełnienia Oceny Skutków Regulacji o omówienie wpływu proponowanych rozwiązań na zmianę sytuacji poszczególnych banków na rynku lokat z uwagi na fakt, że podniesienie maksymalnej kwoty lokat nadwyżek środków FUS w jednym banku w przypadku banków o kapitale własnym ponad 1 mld euro może doprowadzić do koncentracji tych lokat w kilku największych bankach, wskazać należy, że proponowane rozwiązania mogą wpłynąć nieznacznie na zmianę sytuacji poszczególnych banków na rynku lokat. Biorąc ponadto pod uwagę, że wzrośnie liczba banków w których po wejściu w życie projektowanej regulacji FUS będzie mógł dokonywać lokat, ryzyko zbytnej koncentracji lokat w największych bankach nie będzie miało negatywnego wpływ na bezpieczeństwo środków i oferowaną wysokość oprocentowania.

W ocenie projektodawcy projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z 2009 r. Nr 42, poz. 337 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 161, poz. 966) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Zakres podmiotowy regulacji obejmuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytur Pomostowych, Komisję Nadzoru Finansowego, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz pozostałe banki mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Konsultacje społeczne:

Projekt został przekazany partnerom społecznym biorącym udział w pracach Zespołu Trójstronnej Komisji do spraw ubezpieczeń społecznych, Radzie Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowemu Bankowi Polskiemu, Rzecznikowi Ubezpieczonych oraz Związkowi Banków Polskich. Wyniki przeprowadzonych konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

3. Analiza wpływu projektowanego rozporządzenia na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Proponowana zmiana zwiększy efektywność lokowania krótkookresowych nadwyżek FUS i FEP. Skutki finansowe dla obu funduszy będą pozytywne, jednakże realne oszacowanie tego efektu jest trudne. Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

b) rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

d) sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu na sytuację i rozwój regionalny.